

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۱۲ مارچ ۲۰۲۴

یونس نگاه

روزه و فرهنگ

روزه هم عبادت و هم عمل فرهنگی و سیاسی است. آن بخش روزه که به خود افراد و علاقه و ایمان‌شان بر می‌گردد عبادت است، باقی تمام مراسم، دستورات و امر و نهی‌ها سیاست و فرهنگ‌اند. از همین رو هر جامعه با توجه به ظرفیت سیاسی و فرهنگی‌اش به روزه می‌پردازد. برای جامعه‌ای که گرفتار سیاست و فرهنگ زورگوئی، خشونت و غلبه است، روزه به‌دست ملاها و سیاستمداران چون قمچین است و با آن مردم را مجازات می‌کنند، حاکمیت خود را تثبیت می‌نمایند، پول و خیرات جمع می‌کنند و توده را از خود (به‌بهبانه خدا) می‌ترسانند.

در جوامعی که مظلومیت حاکم است و مردم به گریه و خودزنی و واویلا عادت دارند، ماه رمضان زمان شکنجه و اذیت نفس است. در این ماه آنان از رنج گرسنگی و تشنگی و نقش آن به رسیدن به خدا می‌گویند. کارگران خسته و گرسنه را در اوایل شب ساعت‌ها به نماز تراویحی که به مسابقه تحمل رنج شباهت دارد، وادار می‌سازند و حتی گاهی ساعاتی از شب را به گریه و زاری می‌پردازند.

در استانبول اما چنین نیست. ساکنان استانبول روزه را سنت فرهنگی و سیاسی برای نمایش اقتدار می‌بینند. در استانبول روزه شباهت به جشن عمومی دارد. مردم برای روزه میوه و سبزی و غذاهای خوش‌مزه بیشتر تیار می‌کنند، بازارها رنگین‌تر می‌شود، نان سنتی موسوم به رمضان پیده که همان نان تندوری گرد کابلی ماست، بیشتر پخته می‌شود و شام‌ها خانواده‌ها گرد هم می‌آیند و افطاری را به میله بدل می‌کنند.

نام ماه رمضان را ماه عبادت، ماه توبه و ماه گرسنگی نمی‌خوانند، بلکه اینان که به امپراتوری عثمانی و سلطان‌های شان بسیار می‌نازند، این ماه را سلطان ماه‌ها می‌خوانند.

در ماه رمضان یادآوری گذشته‌ها که برای اینان قدرت معنا می‌دهد، مسأله بسیار مهم است. مثلاً در این عصر پر از امکانات اتحادیه وکلای گذر استانبول (مختارها) هر سال پیشاپیش آمادگی سنتی برای بسیج و آموزش هزاران ده‌لزن

می‌گیرند. امسال اعلام شده است که در سراسر استانبول ۳۳۵۰ نفر برای سحری دهل می‌نوازند. هدف آن بیدار کردن مردم خوانده نشده، چرا که اکثریت مردم روزه نمی‌گیرند و آن‌هایی که می‌گیرند امکانات دیجیتالی (ساعت و موبایل) کافی برای بیدار شدن دارند. گفته شده است که دهل‌زن‌ها شادی و سرور را در جاده‌های استانبول پخش می‌کنند و مردم را به یاد سنت‌های پدران و مادران شان می‌اندازند. خلاصه ظرفیت فرهنگی و سیاسی جامعه بسیار مهم است.

